

ITE Uusimaaseutu – Paikallisuuden lumovoimaa matkailuun

Maaseudun Sivistysliitto kartoitti uusmaalaisia itseoppineita nykykansantaiteen tekijöitä eli ITE-taiteilijoita syksystä 2022 alkuvuoteen 2024. Hankkeessa koottiin uutta tietoa esiteltäväksi yleisölle, tallennettavaksi arkistoihin ja käytettäväksi kulttuurielämän, matkailualan, oppilaitosten ja kyläyhteisöjen tarpeisiin. Hanketta rahoittivat uusmaalaiset Leader-yhdistykset Euroopan maaseuturahastosta.

- Kartoituksessa nousi esiin Uudenmaan maaseudun elinvoimaisuus ja monimuotoisuus, itseoppineiden taiteilijoiden suuri määrä, ylisukupolvisuus ja digitalisaation vaikutus nykypäivän ITE-taiteessa.
- Hankkeen määrälliset tavoitteet ylittyivät, ja kartoituksia tehtiin yli 50 taiteilijasta. Kokoon saatiin uutta tietoa ja laadukasta aineistoa, luotiin mittava digitaalinen tietokanta, julkaistiin artikkeleita, analyysia, kuvia ja videoita. Luotiin myös uudenlainen virtuaalinen kartta ja galleria, johon on linkitetty hankkeen ulkopuolista tietoa ja materiaalia.
- Kartoitukseen osallistuneet taiteilijat saivat tunnettuutta ja itseluottamusta. He kuuluvat nyt osana alueelliseen, valtakunnalliseen ja kansainväliseen ITE- ja outsider-taiteen verkostoon. Hankkeen toimet tukivat myös uusien taidepihojen ja taidekohteiden avautumista.
- Hankkeen viestintä tavoitti tuhansia ihmisiä. Hankesuunnitelman keskeinen tavoite, ITE-taidekohteiden yhteisöllisten mahdollisuuksien edistäminen sekä tarjoaminen Uudenmaan kulttuuri- ja matkailutoiminnan tunnistettavaksi voimavaraksi, toteutui hyvin.

Hankkeen keskeiset tulokset

Matkailukohteiden vinkkipankit

Osa uusmaalaisista ITE-taidekohteista on avoimia yleisölle, ja niissä voi vierailla taiteilijan kanssa sovituin ehdoin. Tietoja matkailukohteista on koottu **reittisivulle** [ITE-helmiä Uudellamaalla](#). Muutamista matkailukohteista on toteutettu YouTubeen pieniä **esittelyvideoita**. Ne löytyvät kootusti sivulta www.iteuusimaa.fi.

Virtuaalinen Uudenmaan ITE-matkailukartta

Uudentyyppinen ITE-taidekohteiden esitlemisen tapa on **virtuaalinen Visit ITE -matkailukartta**, joka on toteutettu 3D-suunnittelun ja ThingLink-sovelluksen avulla.

- Sisäänkäynti karttaan löytyy sivulta www.iteuusimaa.fi. Aloitussivulla esitellään yleisölle avoimet Uudenmaan Visit ITE -matkailukohteet. Helppokäyttöinen kartta auttaa matkareittien suunnittelussa, sillä kohteet osoitteineen on linkitetty Google Mapsiin.
- Kartan alatasoina ovat Länsi-, Keski- ja Itä-Uusimaa. Virtuaalisten ”gallerioiden” avulla esitellään kymmeniä taiteilijoita, joiden tuotantoon ei pääse tutustumaan paikan päällä.

Elis Sinistön Taivaat -teos

Kirkkonummen Veklahdessa on ITE-taiteen klassikoihin lukeutuneen Elis Sinistön taideympäristö Villa Mehu. Teosympäristö on taiteilijan kuoltua rapistunut ja katoamassa, eikä siellä voi enää vierailla. Ympäristön raunioituvia vaiheita tallennettiin hankkeessamme viime hetkellä. Erillisenä lisätuotantona aineiston keruuta laajennettiin ja syntyi teos [Elis Sinistön Taivaat](#). Teos dokumentoi ja säilyttää jälkipolville metsäisen Villa Mehun digitaalisesti. Se avaa kerrostumia Sinistön elämänfilosofiaan ja taiteeseen, hänestä tehtyihin tulkintoihin ja taideympäristön ajallisiin muutoksiin. Teos tarjoaa matkailun ja ITE-taiteen kokemiseen uudenlaisen tavan ja toimii esimerkkinä, miten katoavien kohteiden tarinaa voisi tallentaa.

Avoimet arkistoaineistot Finnassa

Hankkeessa koottua kuva-aineistoa on tallennettu kaikkien vapaasti katsottavaksi [Finna.fi-tiedonhakupalveluun](https://finna.fi/tiedonhakupalveluun). Arkistoaineisto auttaa esimerkiksi näyttelyiden suunnittelussa ja ITE-taidetta koskevan tiedon etsinnässä ja levittämisessä. [Uudenmaan ITE-kartoituksen kuva-aineistoa Finnassa](#).

Uudenmaan ITE-taiteesta valmistuu kirja

Maaseudun Sivistysliitto julkaisee hankkeen päätyttyä kirjan **Uudenmaan ITE-taiteesta**. Kirja tulee ladattavaksi MSL:n kotisivun [materiaalipankkiin](#).

Näin hanke toteutettiin

- Hankkeen alussa kutsuttiin uusmaalaisia antamaan vihjeitä itseoppineista taiteilijoista. Viestintää tehtiin median, some-kanavien ja eri organisaatioiden välityksellä. Vinkkejä kertyi toistasataa.
- Kenttätyön vaiheessa taiteilijoita haastateltiin ja dokumentoitiin. Kartoituskäyntejä tehtiin kaikkiaan yli 50 taiteilijan luokse. Koottua aineistoa jaettiin some-kanavilla ja ITE-taiteen kotisivulla ja tallennettiin arkistoon. Kertomuksia taiteilijoiden kohtaamisista löytyy **FB-sivulta** [ITE Uusimaa](#).
- Taiteilijoiden kanssa pidettiin tiivistä yhteyttä. Heitä kannustettiin kohteidensa avoinna pitämiseen ja opastettiin yleisön ja matkailutoimijoiden kanssa toimimiseen.
- Kiinnostavimmista kohteista laadittiin esittelyaineistoa eri julkaisualustoille, karttapalveluihin ja medialle. Tuotettiin runsaasti ITE-taiteilijoita ja -kohteita esitteleviä aineistoja ja alustoja hyödyttämään kulttuurielämää, matkailutoimijoita ja oppilaitoksia.
- Kontaktoitiin ja kutsuttiin kylä- ja kuntatoimijoita ideointiin ja toimenpiteisiin kohteiden hyödyntämiseksi yhteisöissä. Myös luovan alan yrittäjiä ja matkailutoimijoita kutsuttiin mukaan kohteiden esittelyyn, nyky- ja digiteknologiaa monikanavaisesti käyttäen. Kulttuuritoimijoille ja yhteisöille tarjottiin näköaloja ITE-taiteilijoiden kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Hankkeen rahoitus

Hanke sai rahoitusta EU:n maaseuturahoituksen kautta. Rahallinen tuki kanavoitui Hämeen ELY-keskuksen sekä Uudellamaalla toimivien neljän Leader-ryhmän kautta:

- EMO ry (Hyvinkää, Nurmijärvi, Tuusula, Vantaa, Espoo + Hämeestä Hausjärvi, Loppi, Riihimäki)
- Silmu ry (Askola, Lapinjärvi, Loviisa, Myrskylä, Mäntsälä, Pornainen, Porvoo, Pukkila, Sipoo)
- Ykkösakseli ry (Karkkila, Lohja, Vihti + Salo)
- Pomoväst ry (Hanko, Inkoo, Kirkkonummi, Raasepori, Siuntio)

Omarahoitusosuudesta vastasi Maaseudun Sivistysliitto.

Hankkeen työntekijät

Hankkeessa työskentelivät koordinaattorina Susanna Kankare ja Heini Heikkilä sekä kartoittajina Veli Granö ja Heini Heikkilä. ITE-taiteen asiantuntijana toimi kulttuurituottaja Raija Kallioinen. Hanketta johti Maaseudun Sivistysliiton kulttuurijohtaja Helka Ketonen.

Miksi ITE-taidehanke tehtiin?

Maaseudun Sivistysliitto haluaa, että kiinnostus ja arvostus kotiseutuun ja paikalliskulttuuriin kasvaa ja että taiteen tekemisen lähtökohdat ja ilmaisun muodot nähdään moninaisuutta kunnioittaen. ITE-taiteen synnyn taustalla on usein kokonaisvaltainen luovuuden täyttämä elämänmuoto, josta niin yksilöt kuin yhteisöt voivat ammentaa esimerkkiä ja innoitusta.

ITE-taiteen kartoitukset on toteutettu nyt kaikissa manner-Suomen maakunnissa. Hankkeiden myötä on nostettu esiin satoja ITE-taiteilijoita ja kymmeniä vierailujen kohteiksi sopivia ITE-taideympäristöjä. On myös löytynyt ideoita ja tahtoa kulttuuriympäristöjen vaalimiseen ja hyödyntämiseen. On syntynyt jaettua kulttuuripääomaa, innostusta, oppimista ja yhteisöllisyyttä. Aikamme visuaalisen nykykansantaiteen yhteiset tietovarannot ovat karttuneet kansainvälisestikin merkittävässä mittakaavassa.

Tervetuloa ITE-taiteen kanaville

Kotisivut: [ITE-taiteen kotisivu](#) | www.iteuusimaa.fi | www.visitite.fi | [Elis Sinistön Taivaat](#)

Tietokanta: [ITE-taide Finnassa](#)

Some-kanavat: [FB ITE-taide](#) | [FB ITE Uusimaa](#) | [Instagram ITE-taide](#) | [YouTube ITE Uusimaa](#)